PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZA SLOVENSKO PRIMORJE

Leto 3. štev. 570 - Cena 6 lir - 4 jugolire - 2.50 din | Poštnina plačana v gotovini Spedizione in abbon. postale | TRST sobota, 19. aprila 1947 | UREDNIŠTVO in UPRAVA. PIAZZA GOLDONI št. 1 - Tel. št.: Ur. 93806. 93808 Upr. 93807. Rokopisi se ne vračajo

1. maj - manifestacija delovnega ljudstva STO-ja za demokracijo, mir in bratsko sožitje Jugoslavije in Italije.

Nemška imovina v Avstriji

Dve seji sveta zunanjih ministrov

Moskva, 18. — Svet zunanjih ministrov je imel danes dve seji. Medtem ko je na predpoldanski seji govoril avstrijski zunanji minister Gruber, so na popoldanski seji ministri razpravljali o vprašanju nemškega imetja v Avstriji. O tem vprašanju so imeli že namestniki dolgotrajne in težavne debate.

Na današnji seji je Molotov v celoti zastopal sovjetsko stališče. Poudaril je važnost, ki jo ima to vprašanje za ZSSR, ki smatra nemško imetje v Avstriji samo za del splošnega vprašanja reparacij. Molotov je dalje zahteval, naj za nemško imovino, ki je prešla v zavezniško last, ne veljajo sedanji ali bodoči avstrijski zakonski predpisi glede izmenjave ali omejevanja izvoza.

Bevin in Marshall sta temu nasprotovala, ker na splošno nasprotujeta vsakršnim reparacijskim plačilom s strani Avstrije. Marshall je imel daljši govor, v katerem je trdil, da je od tega člena odvisna usoda vse pogodbe.

Marshall je predlagal, naj velja z nekaterimi omejitvami za nemško imovino tisto imetje, ki je bilo 8. maja 1945 last nemške vlade ali državljanov. Zagovarjal je nato nedavni avstrijski ukrep o nacionalizaciji tega imetja. S tem je Avstrija hotela preprečiti, da bi dobila Sovjetska zveza svoj delež pri nemških imetjih v Avstriji. Vsekakor pa je moral Marshall tej nacionalizaciji postaviti neke meje.

Bidault je izrazil soglasje z Marshallovim predlogom razen nekaterih pridržkov. Molotov je dejal, da bo ameriške predloge preučil. V tem vprašanju ministri niso dosegli nobenega sporazuma.

Nato so ministri prešli na naslednje člene mirovne pogodbe in končno sklenili, da se bodo jutri predpoldne ponovno sestali.

Na predpoldanski seji je avstrijski glavni minister dr. Gruber predložil avstrijsko stališče glede Koreške. Ponavljal je stare avstrijske argumente; skliceval se je na plebiscit iz leta 1920., dejal je, da so Korošci slcer Slovenci, po kulturi pa Avstrijci, da hoče večina ostati pod Avstrijo in podobno. Posluževal se je sofizmov in se sklicoval na Moskovsko konferenco leta 1943. Končno je postavil zahtevo, da se zavezniške čete čimprej umaknejo iz Avstrije.

Gruber je nato odgovarjal na nekatera vprašanja, ki jih je postavil Molotov glede narodnostnih statistik iz šolstva na Koreškem.

Namestniki za Avstrijo so pod predsedstvom Višinskega razpravljali o oni točki pogodbe, ki predvideva evakuacijo nemških državljanov iz Avstrije.

Molotov je danes sprejel izrednega veleposlanika in opolnomočenega ministra Poljske v ZSSR Marjana Mazskovskega.

Zanimanje v tujini za novo Jugoslavijo

Beograd, 18. (ATI - Tanjug) — Tujci se vedno bolj zanimajo za novo Jugoslavijo.

V ČSR je pričela turistična kampanja pod parolo «Obiskujte jugoslovanski Jadran». Za turiste iz ČSR so organizirane posebne «jadranske premije».

Na Ogrskem se predvsem zanimajo za letno sezono v Sloveniji in Dalmaciji. Mnogi delavci in uradniki industrijskih podjetij bodo prebili svoje počitnice v Jugoslaviji.

Za časa mednarodnega velesejma pričakujejo v Zagrebu te dni turiste iz Egipta, Palestine in Sirije, ki bodo prišli v Jugoslavijo na jugoslovanskih ladjah.

Pod pokroviteljstvom belgijsko-jugoslovanskega društva se bodo organizirala počitniška potovanja Belgijcev v jugoslovanska turistična in kopališka mesta.

Ameriški Jugoslovani za porušene kraje v FLRJ

New York, 18. (Tanjug) — Organizacije Jugoslovanov v ZDA vodijo veliko kampanjo za zbiranje prispevkov za jugoslovanske pokrajine, ki so bile v vojni razdejane. Samo srbskoameriški odbor je dosedaj nabral 19.500 dolarjev.

Jugoslovanski violinist Zlatko Baloković je po vrnitvi iz Jugoslavije obiskal razna ameriška mesta, kjer živijo jugoslovanski izseljenci, in organiziral številne konference, na katerih je govoril o vtisih, ki jih je dobil o napredku na gospodarskem, političnem in kulturnem področju v Jugoslaviji.

Trumanova politika - zločin nad grškim ljudstvom

Washington, 18. (Tanjug) — Glavni tajnik ameriško-makedonske ljudske zveze Pierinski je pred zunanjo politično komisijo ameriškega kongresa kritiziral načrt za pomoč Grčiji in Turčiji in pri tem navedel številne primere terorizma in slabega ravnanja proti članom slovanske manjšine v grški Makedoniji. Dejal je, da pomeni ta pomoč zločin nad grškim ljudstvom in dodal: «Prepričan sem, da Američani ne nasprotujejo pomoči grškemu ljudstvu, toda kongres bo napravil veliko krivico ljudstvu, če bo odobril posojilo sedanjim mogotcem.» Pierinski je nato kritiziral pomoč Turčiji, medtem ko so Jugoslaviji odrekli pomoč v prehrani.

Tiso usmrčen

Bratislava, 18. — Davi ob 5.20 so v Bratislavi obesili msg. Tisa, ki ga je bilo sodišče obsodilo na smrt zaradi izdajstva in sodelovanja z okupatorjem.

Češkoslovaška vlada in predsednik Beneš sta odklonila njegovo pomilostitev.

Nove naloge jugoslovanske mladine

Beograd, 18. (Tanjug) — Ljudska mladina Jugoslavije si je zadala novo nalogo, da bo razen mladinske proge Samac-Sarajevo, ki predstavlja velik doprinos pri izvajanju petletke, pomagala tudi pri reševanju vseh vprašanj industrializacije in elektrifikacije nove Jugoslavije. Predsedstvo glavnega odbora ljudske mladine Jugoslavije je sporočilo, da bo mladina začela z graditvijo važne tovarne strojev za težko industrijo pri Beogradu. Sodelovale bodo mladinske delovne brigade vseh ljudskih republik.

Protidelavski zakon v ZDA

Washington, 18. (ATI - AFP) — Ameriški kongres je s 308 glasovi proti 107 odobril načrt zakona o delu, ki določa velike omejitve za delavske sindikate. Nekateri krogi so mnenja, da je ta načrt eden najslabših zakonskih ukrepov, kar jih je kdaj predlagal kongres.

Zagovorniki načrta izjavljajo, da bo novi zakon onemogočil stavke v rudnikih, ker v določenih primerih prepoveduje sklepanje kolektivnih pogodb. Načrt določa, da komunisti ne bodo mogli biti v vodstvu sindikatov.

Masaryk kandidat za predsednika izredne skupščine OZN

Praga, 18. (ATI - AFP) — Češkoslovaški zunanji minister Jan Masaryk je na tiskovni konferenci izjavil, da je treba židovsko vprašanje rešiti čim prej, ker sicer ne bo miru na svetu. V arabskih in tudi židovskih krogih so z zadovoljstvom sprejeli predlog, naj bi zasedanju OZN, na katerem bodo razpravljali o palestinskem vprašanju, predsedoval Masaryk. Gromiko je izjavil, da je Masaryk edina oseba, ki bo lahko dosegla pozitivne rezultate pri predsedovanju skupščine. Sirijski delegat v Varnostnem svetu je izjavil, da bodo vsi člani arabske lige podpirali Masarykovo kandidaturo, ker uživa Masaryk splošno spoštovanje.

Izključen iz stranke ker je obiskal Jugoslavijo

Rim, 18. — List «Unità» poroča, da je bil eden članov mladinske delegacije, ki je pred kratkim obiskala Jugoslavijo, radi tega izključen iz demokristijanske stranke.

LJUDSTVO PROTESTIRA

proti zavlačevanju z dovoljenji za prvomajske proslave

Mestni odbor SIAU protestira pri ZVU, ker do sedaj, ko manjka le deset dni do 1. maja, mednarodnega praznika vseh delavcev, ki ga tako željno pričakujejo vse ljudske množice, še ni izdala dovoljenja za baklado, sprevod in budnico. S tem zavlačevanjem samo ovira priprave za praznovanje 1. maja. Pri tem poudarja, da se tržaške delavske množice na množičnih sestankih sprašujejo, kaj je vzrok oviram, ker one izjavljajo, da je njihov trdni namen, ta dan manifestirati. Ta dan je simbol zmage nad nacifašističnimi zvermi, ki so toliko časa besnele nad našim mestom. Zato mestni odbor SIAU-ja kot veren tolmač tržaškega delovnega ljudstva prosi ZVU, da izda čim prej ta dovoljenja in tako ugodi največji želji našega ljudstva.

Tržaško ljudstvo pošilja zavezniški vojaški upravi in njenemu šefu polk. Bowmanu protestne resolucije, v katerih zahteva pojasnila, zakaj ZVU še do danes ni izdala potrebnih dovoljenj za proslavo delavskega praznika 1. maja, ko je vendar samo še deset dni do tega datuma. ZVU namreč odlaga izdajo dovoljenj za baklado na predvečer 1. maja in za povorko na samo dan 1. maja.

Podpisniki resolucij naglašajo, da že od leta 1902 delovno ljudstvo Trsta praznuje 1. maj na najsvečanejši način. Presledek je bil le pod fašizmom. Danes pa je fašizem poražen. Zato tržaško delavstvo in z njim vse demokratično ljudstvo zahteva, da ZVU takoj izda Osrednjemu odboru za proslavo 1. maja vsa potrebna dovoljenja za proslavo tega velikega praznika, ko hoče vse ljudstvo dokazati svojo voljo za mir, demokracijo, bratstvo in neodvisnost.

Le tako bo ZVU dokazala, da ji je za mir in demokracijo v našem mestu.

Končno podpisniki zagotavljajo ZVU, da bo ljudstvo svoj praznik poslavilo, pa naj ZVU izda dovoljenje ali ne.

Resolucija iz Sv. Jakoba, Stare Bariere in Rocola nosi preko 2.000 podpisov; iz okraja Magdalena-Ponziana več kot 1.100 podpisov; iz Školjiča preko 150 podpisov; iz Sv. Ivana preko 120 podpisov.

Reakcionarne spletke na Finskem

Helsinki, 18. (Tanjug) — Finska demokratična ljudska zveza je objavila proglas, v katerem pravi, da so kapitalisti in reakcionarji s svojimi spletkami ovirali delo Pekalove vlade. Proglas daje priznanje vladi za njene uspehe v težki dobi obnavljanja finskega gospodarstva in izjavlja, da bo sedaj, ko se je reakcionarnim silam posrečilo doseči ostavko vlade, zastavila vse sile, da Finska dobi demokratično vlado, ki bo delovala v korist delovnega ljudstva.

∴

LAUSANNE. — Prvega maja bo pričela z delom v Lausanni Mednarodna pripravljalna komisija za ubežnike, ki se je bo udeležilo 150 delegatov držav članic OZN.

Slovenska prosvetna zveza

V nedeljo 20. t. m. se vrši izredni občni zbor Slovenske prosvetne zveze in ustanovno zborovanje zveze, ki bo v novih pogojih vodila prav vse prosvetno delo Slovencev in Hrvatov in tako predstavljala najvišji organ kulturno-prosvetnega dela Slovanov na STO-ju. V skupno zvezo se bosta združili Slovenska prosvetna zveza in Hrvatski prosvetni podsavez ter odslej naprej povezovali kulturno delo in se podpirali v medsebojnih naporih.

Dosedanje delo Slovenske prosvetne zveze za Primorje in Trst ima nedvomno ogromne zasluge za to, da se je prosvetno delo v dveh letih po osvoboditvi tako zelo oživelo in poglobilo. Kar si je SPZ na prvem ustanovnem občnem zboru zadala za nalogo, je v polni meri izpolnila. Kljub oviram, ki jih je pri svojem delu naletela zlasti v coni A od strani ZVU, je SPZ povezala v celoto vsa prosvetna društva na Primorskem. Dajala je pobude in smeri za kulturno življenje Slovencev in dvigala kulturno raven najširših ljudskih množic. Skrbela je za splošno izobrazbo delovnega ljudstva ter zlasti zbujala zanimanje za kulturo med našo mladino.

Danes imamo v Slovenskem Primorju in Trstu 334 prosvetnih društev. Več kot polovica jih odpade na cono B, kjer je ljudska oblast omogočila prosvetnemu delu najširši razmah. Ostali del pa pripada na cono A. Zavezniška vojaška uprava ni v ničemer podpirala kulturnega razvoja slovenskih množic, marveč je prosvetno delo vsestransko ovirala. Venčar pa iniciativa ljudstva ni poznala meja. Delale so in se vzgajale v zavesti, da delajo zase in da jim more edino široko kulturno obzorje zagotoviti boljšo bodočnost.

Samo v petih okrajih Svobodnega Tržaškega Ozemlja to je v tržaškem, sežanskem, nabrežinskem, openskem in miljskem okraju je vključenih v SPZ 72 prosvetnih društev s približno 11.000 člani.

V teku šestih mesecev se je vršilo v okviru SPZ 210 predavanj, v katerih so se obravnavali splošni kulturni in gospodarski problemi. Kakšne uspehe so imela ta predavanja, kaže dovolj dejstvo, da so ljudje prihajali v dežju in mrazu in pazljivo sledili izvajanjem predavateljev.

V zadnjem času je zlasti doseglo ogromen uspeh množično petje zborov. Neizpodbitno dejstvo je, da se je naše ljudstvo kulturno, nacionalno in politično dvignilo prav s pomočjo slovenske pesmi. Samo v coni A je 146 pevskih zborov. Vsako nedeljo se vrše javni nastopi. Važni so zlasti okrajni nastopi, katerih se udeležuje do tisoč pevcev in pevk. SPZ pa ni dala samo pobude za petje, marveč je poskrbela za pevovodske tečaje in razmožila na stotisoče not. Pevski zbori iz neposredne okolice nastopajo poleg komornega zbora tudi v radiu, kjer prav nič ne zaostajajo po svoji kakovosti za ostalimi zbori.

Poleg pevskih zborov pa obstojata še v Trstu in Gorici dve glasbeni šoli, toda obe v privatnih stanovanjih. Tudi za slovensko glasbeno šolo niti v Trstu niti v Gorici ni prostora. Prav tako nimajo Slovenci na razpolago primerne dvorane za koncerte, ki bi gotovo veliko pripomogla k ugledu naše slovenske kulture, ker bi se tako lahko Tržačani pobliže spoznali z našo slovensko kulturno tvornostjo. Dramski odseki v okviru prosvetne zveze pa so ne le najboljša jezikovna šola za naše ljudstvo, marveč mu daje tudi pravilne poglede na življenje in mu širi obzorje.

Uspehi SPZ so ogromni. Vendar pa moramo podčrtati, da vsch teh uspehov ne bi bilo, če ne bi bilo prosvetnih delavcev na vasi in v mestu, ki s tako požrtvovalnostjo pomagajo obnavljati našo kulturno zgradbo.

Pri našem delu pa nismo čakali pomoči od nikoder, marveč smo krepko zgrabili za delo. Ko smo zahtevali od naših zaveznikov za naše kulturne prireditve dvorane, so nam sicer govoričili o kulturi in enakopravnosti, pripovedovali so nam celo, da spoštujejo visoko kulturo slovenskega naroda. Dejansko pa niso storili ničesar.

Ob koncu ugotavljamo: Slovenska prosvetna zveza, kljub vsem intervencijam in prošnjam, ni mogla pri oblasteh izposlovati dostojne dvorane v središču mesta, marveč bo morala svoj občni zbor izvesti pri Sv. Ivanu. Tudi spričevalo naših razmeri...

KOROŠKI SLOVENCI

SE BODO NENEHNO BORILI ZA PRIKLJUČITEV K JUGOSLAVIJI

Celovec, 18. — Predsednik pokrajinskega odbora OF za slovensko Koroško, dr. Franc Petek, je podal dopisniku «Tanjuga» izjavo, v kateri je v zvezi z ukazom britanskih vojaških oblasti, ki prepoveduje slovenska zborovanja, poudaril, da pomeni to odkrit napad na demokratične in narodnostne pravice Slovencev in v prvi vrsti napad na OF, ki zbira v svojih vrstah slovenske Koroške. S pretvezo obrambe javnega miru in reda skušajo britanske oblasti preprečiti osvobodilno borbo koroških Slovencev v korist onih, ki so Slovence dolgo časa zatirali in ponemčevali.

To ni prvi poskus protidemokratičnega zatiranja. Že preteklo leto so britanske oblasti zahtevale, naj se Osvobodilna fronta vzdrži vsake manifestacije za priključitev Koroške Jugoslaviji. Britanske oblasti bi praktično rade Osvobodilni fronti zvezale roke, da bi tako ohranile položaj, ki so ga ponemčevalci v desetletjih ustvarili. Dr. Petek je s primeri jasno pokazal, kakšna je «nepristranska politika» britanskih oblasti, zlasti pa njihovo razlikovanje med avstrijskimi in slovenskimi organizacijami na Koroškem.

Dr. Petek je poudaril, da sovražno in krivično stališče sedanje Avstrije do Slovencev ne vzbuja začudenja. Slovenci vidijo edino rešitev v svoji lastni demokratični državi, v Ljudski republiki Sloveniji v okviru FLRJ. Koroški Slovenci smatrajo delovanje okupacijskih oblasti za umazano, ker niso pričakovali tako odkrite odpovedi demokratičnih načel, za katera so se skupno borili proti fašizmu. Popolnoma jasno je, da je to delovanje naperjeno proti pravični in demokratični rešitvi vprašanja slovenske Koroške.

Dr. Petek je zaključil svojo izjavo z zatrdilom, da koroški Slovenci nikoli ne bodo prenehali zahtevati svobodo in priključitev k jugoslovanskim bratom. Od tega jih ne bo odvrnilo nobeno nasilje, marveč se bodo borili do zmage.

Moskovska «Pravda» objavlja članek svojega dopisnika Aksenova, ki je obiskal Slovensko Koroško. Aksenov poudarja, da je Koroška edina pokrajina v Avstriji, kjer se je razvil oboroženi odpor proti nacizmu. Koroški partizani so bili skoraj vsi Slovenci, ki so si s tem pridobili pravico do samoodločbe, saj tvorijo tudi na njihovem ozemlju znatno večino (med 180.000 prebivalcev je 120.000 Slovencev).

V novembru 1945. je predsednik avstrijske republike dr. Karl Renner med svojim obiskom v Celovcu zagotovil Slovencem, da bo ugodeno vsem njihovim gospodarskim in kulturnim zahtevam, o njihovi državni pripadnosti pa da bodo razpravljali na mirovni konferenci. Toda politika avstrijskih oblasti v Celovcu ne odgovarja Rennerjevim besedam.

Avstrijske oblasti podpirajo fašistične provokacije, kot nedavno v Železni Kapli, kjer so bivši SS-ovci napadli Slovence. Oblasti ne dovolijo Slovencem lastne politične stranke.

Aksenov zaključuje: «Zelo težko je, da bi sedanja avstrijska vlada kdaj pravično postopala s Slovenci. Sedanji položaj na Koroškem in v vsej Avstriji ni tak, da bi lahko Slovenci upali na uresničenje svojih pravic.»

Helgoland je zletel v zrak

Helgoland, 18. (ATI - AFP) — Po dolgih pripravah je nemška pomorska trdnjava Helgoland danes zletela v zrak.

Priprave za uničenje so trajale več kot mesec dni. Prebivalce z otoka so pravočasno odselili, bivše trdnjave pa so napolnili s tako količino eksplozivnega materiala, da je bilo omogočeno popolno uničenje vsega otoka. V resnici je eksplozija imela tak učinek, da so ga zaznamovali vsi seizmografi v Evropi. Eksplozijo so opazovali z vojnih ladij s precejšnje oddaljenosti. Eksploziji so prisostvovali francoski, angleški in ameriški strokovnjaki razen večjega števila novinarjev iz vsega sveta.

Med eksplozivnim materialom, ki je razrušil otok, je bilo tudi 4000 torpedov, 9000 morskih min in 51.000 granat.

Bolgarija bo napredovala brez dolarjev

Sofija, 18. (ATI - Tass) — Marcel Villard, ki se nahaja že nekaj tednov v Bolgariji, je imel v Sofiji tiskovno konferenco.

Na konferenci je izjavil novinarjem, da je velika razlika med Bolgarijo v letu 1947 in med Bolgarijo v letu 1925, ko je je tudi obiskal. Med drugim je dejal: Z vašim dvoletnim načrtom boste dosegli napredek brez zapadne pomoči in dolarjev. Dosegli boste tako politično in ekonomsko organizacijo, da vam bodo lahko mnoge druge države zavidale.

Sindikalni kongres na sovjetskem področju v Nemčiji

Berlin, 18. (AFP) — Danes se je na sovjetskem področju v Nemčiji začel kongres nemških sindikatov. Govoril je polkovnik Tulpanov, ki je, glede Molotovljeve zahteve, naj bi v nemško osrednjo vlado prišli tudi predstavniki sindikatov, med drugim izjavil: «Sedem milijonov delavcev mora dvigniti svoj glas v gospodarskih vprašanjih. Sindikati morajo izreči svojo besedo o obliki države. Predsednik berlinskih sindikatov Schwalek je izjavil, da bo sindikalna enotnost tista sila, ki bo pripomogla k obnovi nemške enotne države.

V Bariju so Židje demonstrirali proti Angležem

Bari, 18. — Agencija France Presse poroča, da je židovska kolonija v Bariju danes vprizorila pred britanskim konzulatom demonstracijo kot protest proti usmrtitvi Grunerja. Številni govorniki so z ostrimi besedami obsojali angleško politiko v Palestini.

GOSPODARSTVO

Ženevski ventil

Že več dni zaseda v Ženevi v prostorih nekdanje Zveze narodov pripravljalni odbor za konferenco Organizacije svetovne trgovine. Kot vodeča sila nastopajo Združene ameriške države, ki so dale pobudo za znižanje carin, ki so v napotje njihovi gospodarski ekspanziji. Ostale države, ki se boje te ekspanzije — saj spravlja v nevarnost obstoj njihove industrije in njihovo gospodarsko neodvisnost — nastopajo več ali manj složno proti ameriškim načrtom. Ker je bilo stališče Amerike v glavnih potezah že prej znano, so delegati z večjo pretostjo pričakovali mnenje angleških odposlancev. Znižanje carin bi namreč hudo prizadelo angleški imperialni prednostni sistem, ki iz kolonij in dominionov ustvarja gospodarski blok, zavarovan s prednostnimi carinami.

V imenu Anglije je spregovoril minister Stafford Cripps, ki je izjavil, da Angleški imperij nikakor ne namerava podreti svojega prednostnega sistema, čeprav bi ameriške koncesije glede znižanja carin šle še tako daleč. Cripps je dodal, da ne more, odgovoriti na vprašanje, kako daleč lahko gre Velika Britanija glede znižanja carin, dokler ZDA ne precizirajo jasno svojih koncesij. Crippsovo stališče je povsem razumljivo; saj se je polovica angleške zunanje trgovine (44.5% izvoza in 50.2% uvoza Velike Britanije) razvijala v okviru imperialnega prednostnega sistema.

V imenu Francije se je André Philip zavzel za ohranitev carinskega sistema, češ da je ta nujno potreben za obnovo Francije. Po njegovem mnenju še ni napočil čas, ko bi se lahko pretrgale trgovinske vezi, ki so se razvile med posameznimi enotami Francoskega imperija v carinskem sistemu. Francozi bodo pazili, da ne bodo te vezi v napotje nikomur.

Američani so se že zavarovali pred vsakim presenečenjem. Za primer, da bi se ozračje prehudo naelektrilo, so pripravili ventil v obliki t. i. omiku (escape). Ta namreč dolora, da se vsaka država podpisnica v primeru, da uvidi, da bi znižanje carin bilo na kvar njenemu gospodarstvu, lahko umakne in prekliče dane carinske olajšave. Tudi Cripps je zagovarjal to rešitev, češ da se nobena država ne more prisiliti na obveze, ki bi se jih ne mogla tudi otresti.

Sovjetsko-madžarska trgovinska pogodba ugodna za Madžarsko

Sovjetska zveza in Madžarska sta sklenili prvo pogodbo avgusta 1945. To je bila sploh prva pogodba, ki jo je sklenila Madžarska po osvobojenju. Ta pogodba je potekla na koncu preteklega leta. Proti koncu februarja tega leta sta obe državi sklenili začasno pogodbo, ki velja za marec, april in maj. Zdaj so bile objavljene podrobnosti o tem sporazumu. Dogovorjeno je bilo, da bo Madžarska uvozila iz Sovjetske zveze 75.000 ton koksa, 60.000 ton železa, 10.000 ton soli, 3.000 ton volne, v skupini vrednosti 4.275.410 dolarjev. Cene so bile za Madžarsko zelo ugodne. Tako je Madžarska plačala sol samo po 12 dolarjev za tono, medtem ko jo je plačevala Romuniji po 36 dolarjev in Avstriji po 40 dolarjev. Z druge strani bo Madžarska dobavila Sovjetski zvezi 500 ton fižola, 3.200 ton koruze, 42.000 ton petrolejskih izdelkov, 6 milijonov metrov volnenih tkanin itd, v skupni vrednosti 4.309.600. Sovjetska zveza je pripravljena plačati Madžarski za kmetijske pridelke višje cene, kakor so na notranjem tržišču. V kratkem bodo v Moskvi pogajanja za novo trgovinsko pogodbo z Madžarsko.

∴

Trije novi mostovi čez Donavo. Po osvoboditvi so bili vsi trije železniški mostovi preko Donave na področju Jugoslavije porušeni. Bačka in Banat sta bila prometno odrezana od ostale države. Že v decembru 1945. so z velikimi napori obnovili prvi železniški most preko Donave, to je most pri Novem Sadu, ki ga rabijo tudi za promet cestnih vozil. V novembru lanskega leta je bil izročen prometu veliki pančevski «Most Rdeče armade» pri Beogradu. Tudi dela za obnovo tretjega velikega železniškega mostu čez Donavo, severno od Vukovarja naglo napredujejo, tako da bo v kratkem tudi ta most, ki je dolg 600 metrov, povsem obnovljen. Na ta način se bo železniška zveza med Hrvatsko in Vojvodino skrajšala za 166 km v primeri z dosedanjo zveze preko Novega Sada.

67.000 oseb se je poslužilo amnestije na Poljskem

Varšava, 18. (ATI - AFP) — Minister za javno varnost Stanislav Rot je izjavil, da se je dosedaj poslužilo amnestije, ki jo je vlada izglasovala v februarju, preko 67.000 oseb.

Največji uspeh je imela amnestija v pokrajini Lublin, kjer se je prijavilo poljskim oblastem 10.000 terористov, v sami Varšavi pa okrog 600. Proti onim, ki so se do sedaj prijavili oblastem, ni bila podvzeta nobena sodna preiskava. Amnestija bo veljala do 25. aprila.

POMOČ ZDA GRČIJI pred Varnostnim svetom

Lake Success, 18. (ATI-AFP) — Francoski delegat pri Varnostnem svetu je izjavil, da bo treba o vprašanju pomoči, ki jo bodo dale ZDA Grčiji, razpravljati pred Varnostnim svetom, ko bo prispelo tudi poročilo preiskovalne komisije OZN o incidentih na grških mejah. Ta komisija pa je v Ženevi razpravljala na dolgo in široko o tem, ali dokumenti, ki sta jih dva člana komisije neslužbeno prejela pri generalu Markosu, voditelju grških partizanov, lahko pridejo v poštev skupaj z drugimi dokumenti komisije; do zaključka pa niso prišli.

Brazilski in sirijski delegat sta dejala, da se s pomočjo ZDA Grčiji strinjata. Britanski delegat pa je nasprotoval sovjetskemu predlogu, po katerem naj bi Varnostni svet ustanovil posebno komisijo, ki bi kontrolirala ameriško pomoč Grčiji.

Bolgarski delegat je izjavil, da je nasproten temu, da bi na grških mejah ostali opazovalci, ker bi to prejudiciralo odnos preiskovalne komisije in dopuščalo verjetnost grških obrekovanj Bolgarije.

Kolumbijski delegat pa je predložil, naj vlade ZDA, Anglije, Francije in SZ raziščejo možnost posebne balkanske konvencije, ki bi uredila viseča vprašanja med Albanijo, Bolgarijo, Jugoslavijo in Grčijo.

Varnostni svet je sklenil, z devetimi glasovi in dvema vzdržanima (ZSSR in Poljska), da bo vzdrževal pomožno skupino preiskovalne komisije za Balkan in sicer začasno.

Avstrija še ni očiščena

Dunaj, 18. (ATI-TASS) — Avstrijski notranji minister je objavil 16. aprila poročilo, da so odkrili kriminalno tolpo, ki je podkupila neko uradnico ministrstva z namenom, da bi se polastili avtentičnih nacističnih dokumentov na ministrstvu.

List «Oesterreichische Volksstimme» zatrjuje, da je ta tolpa številnejša in močnejša, kakor so pa dosedaj odkrili ter da niso še vsi krivci na ministrstvu aretirani. List razen tega izjavlja, da vodi preiskavo samo ministrstvo, ne pa policija, kakor je v navadi. Preiskavo vodi Peter Linger in skupina podrejenih uradnikov, ki so dobro znani iz časov, ko je v Avstriji gospodovala «Heimwehr».

Trgovinska pogajanja med ZSSR in Anglijo

London, 18. (ATI - AFP) — Jutri bo z letalom odpotovala iz Londona v Moskvo britanska trgovinska delegacija pod vodstvom Harolda Wilmona, kjer se bo pogajala s sovjetskim ministrom za zunanjo trgovino.

Anglo-italijanski gospodarski sporazum

London, 18. — Anglija in Italija sta podpisali dogovor, s katerim se Anglija odreka pravice na zaplembo za račun reparacij italijanskega imetja v Angliji v vrednosti 11 milijonov šterlingov; odreka se tudi v korist Italije angleškega dela nemškega vojnega plena v Italiji ter dovoljuje konverzijo italijanskih kreditov v Angliji v dolarje v znesku 32 milijonov šterlingov.

Italijanski zunanji minister Sforza je dejal, da je srečen, ker je Angliji še potrebna «svobodna Italija» v novem evropskem življenju.

Nova katastrofa v mestu Texas City

Texas City, 18. (ATI-AFP) — Po dveh eksplozijah dne 16. t. m., ki sta porušili tretjino mesta Texas City, je včeraj eksplodiralo še neko veliko skladišče bencina in povzročilo ogromen požar. Točno število žrtev še ni znano. Na splošno pa vlada prepričanje, da je večje, kot ga je objavil Rdeči križ.

Trenutno gori še osem skladišč gorljivih tekočin. Ves pristaniški pas so evakuirali.

Vzroke katastrofe bo preiskal pododbor za postopek pri parlamentu ZDA in določil tudi ukrepe za pomoč s strani države.

Neki očividec nesreče, pristaniški delavec, je dopisniku AFP dejal, da je mislil, da mu bo razneslo pljuča.

Nevarnost nadaljnih eksplozij pa je tem večja, ker je celo mesto polno čistilnic petroleja, petrolejskih vrelcev, raznih kemičnih tovarn in gazometrov.

ANGLIJA PRESELJUJE

jugoslovanske begunce iz Italije v Nemčijo

Pariz, 18. (ATI-AFP) — List «Parisien Libre» prinaša članek svojega dopisnika iz Londona pod naslovom «Preselitev Jugoslovanov iz Italije v Nemčijo».

Dopisnik pravi v članku med drugim, da je bil sklenjen sporazum med Italijo in Anglijo glede preselitve 12.000 Jugoslovanov, ki se nahajajo v angleških taboriščih v Italiji, v angleško zasedbeno področje v Nemčijo. Razen teh 12.000 beguncev se nahaja še okrog 25.000 Jugoslovanov, ki so pobegnili iz Jugoslavije iz strahu pred ljudsko oblastjo, ker so se borili na strani Nemcev proti lastnemu narodu. Prav zaradi tega je prišlo do sporov med Jugoslavijo in Anglijo, ker Anglija noče predati, kakor je odrejeno po mednarodnih pogodbah, Jugoslaviji vojne zločince, ki so se zatekli pod angleško zaščito. Med osebami, ki jih namerava Anglija preseliti v Nemčijo, je ogromno število belogardističnih in ustaških zločincev, ki bi morali biti na vsak način izročeni Jugoslaviji.

List «Neues Deutschland» piše: «Prebivalstvo britanskega zasedbenega področja se zgraža zaradi tega, ker britanske oblasti neprestano uvažajo v to cono «razseljene osebe». Na primer tisti Poljaki, ki niso hoteli delati v Angliji, so bili preseljeni v Nemčijo. Dne 15. aprila je prišlo iz Italije 12.000 razseljenih oseb jugoslovanske narodnosti.

Gre po večini za kriminalce, ki sovražijo vsako delo in ki so se borili v pomožnih hitlerjevskih formacijah. V amerikanskem in britanskem področju znaša število razseljenih oseb 827.000, v avgustu 1945 pa jih je bilo v britanskem področju 453.000. Čeprav je iz tega področja repatriiralo na stotisoče oseb, ki so res begunci, znaša v istem področju število razseljenih 518.000 oseb.

List pravi, da so begunci organizirani v razne fašistične organizacije, v katerih so Ukrajinci, Jugoslovani in Baltijci. Ko so hoteli policijski oficirji obiskati taborišče v Münchenu, so jih ubili.

Bombe v Palestini

Jeruzalem, 18. — 2.000 Židov, bivših nacističnih deportirancev, je pred britanskim konzulatom v Münchenu protestiralo proti usmrtitvi Grunerja ter zmerjalo Bevina in angleško vlado.

Danes so vrgli bombo na vojaški oklopni avto v Tel Avivu; en vojak je bil ubit, dva pa ranjena. V Nadhanisu med Tel Avivom in Haifo pa je padel angleški vojak zaradi eksplozije. Vojaki se smejo kretati po Tel Avivu samo v oklopnih avtomobilih.

Dolarsko posojilo v Iranu

Washington, 18. — Agencija France Presse poroča, da bodo ZDA dovolile iranski vladi posojilo 35 milijonov dolarjev, in to v vojaški opremi, lahkem orožju, strojnicah in lovskih letalih.

Begunci bodo našli zatočišče v Angliji

Hamburg, 18. (ATI - BBC) — Prihodnji teden bo odpotovala iz britanskega zasedbenega področja v Nemčiji prva skupina ubežnikov v Anglijo. Računajo, da bo britanska industrija do konca leta 1947 zaposlila okrog 100.000 beguncev.

Dve trdnjavi civilizacije

Rim, 18. (ATI-AFP) — Italijanska demokristjanska stranka se ne bo udeležila kongresa avstrijske socialkristjanske stranke. Glavni tajnik italijanske demokristjanske stranke Piccioni je izrazil v svojem pismu solidarnost italijanske stranke z avstrijsko stranko v borbi za dosego «resnične krščanske demokracije».

Piccioni izjavlja v svojem pismu, da je bila Avstrija vedno trdnjava civilizacije v Evropi. Avstrija mora nadaljevati s to vlogo v bodočnosti.

KRATKE VESTI

BERLIN. — V nedeljo bo štiri milijone in pol volivcev volilo predstavnike za tri pokrajinske zbornice na britanskem področju v Nemčiji. Za Schleswig-Holstein je določenih 60 poslancev, za nižjo Saško 150, za Porenje in Westfalijo pa 200.

MEHIKA. — Geologi so v severni Mehiki odkrili novo bogato petrolejsko področje.

STOKHOLM. — Harold Stassen je iz Leningrada prispel v Helsinki.

ALŽIR. — Včeraj se je začel kongres alžirske komunistične stranke. Prisotni so bili delegati komunistične stranke iz Maroka, Tunizije in Španije, kakor tudi delegacija francoske komunistične stranke.

HARTUM. — Fronta za neodvisnost Sudana, v kateri so vse politične stranke, ki nasprotujejo egiptskim zahtevam po priključitvi Egiptu, so poslale glavnemu tajniku OZN pismo, v katerem zahtevajo sudansko neodvisnost.

ZAGREB. — Ljudska republika Hrvatska je izdala odlok, s katerim se višja šola za gospodarstvo in trgovino v Zagrebu spreminja v fakulteto političnega gospodarstva na zagrebški univerzi.

VARŠAVA. — Pred okrajnim vojaškim sodiščem v Varšavi se je pričel proces proti Kazimirju Baginskemu, bivšemu članu izvršnega odbora Mikolajčikove stranke.

SUNDERLAND. — Prvi most iz aluminija bo zgrajen v severovzhodni Britanliji. Teža tega mostu bo za 40% manjša od jeklenega mostu.

MOSKVA. — Izvršni odbor sovjetskega Rdečega križa je daroval Madžarski popolno opremo za otroški protituberkulozni dispanzer.

Poljsko-romunska trgovinska pogajanja

Varšava, 18. (AT - AFP) — Poljska trgovinska delegacija je danes iz Varšave odpotovala v Bukarešto, kjer se bo pogajala za novo trgovinsko pogodbo.

Tudi Churchill vidi krizo

London, 18. (ATI-AFP) — Na nekem zborovanju je izjavil bivši britanski predsednik vlade Churchill: «Naj se vsi zavedajo, da se približuje gospodarska in finančna kriza. Laburistična vlada živi od podpore za brezposelne, ki jo je dobila iz Amerike in jo troši na veliko».

TRŽAŠKI DNEVNIK

Čemu zavlačujejo z dovoljenji za prireditve 1. maja

Prvi maj se naglo bliža. Povsod se z vnemo pripravljajo nanj. Povsod telovadijo in imajo pevske vaje. Tudi Koordinacijski odbor ima polne roke dela. Ceprav je prvi maj praznik delovnega ljudstva in je samo ob sebi umevno, da je treba delovnemu ljudstvu dovoliti, da ga čim dostojneje proslavi, ZVU še sedaj ni dala dovoljenja za vse prireditve, in še sedaj ni v celoti ugodila prošnji Koordinacijskega odbora, ki jo je predložil že pred dvema dobrima tednoma.

Zaradi vseh teh ovir smo se zglasili pri Koordinacijskem odboru, da nam pojasni, kaj je prav za prav na stvari. Na odboru so nam povedali naslednje:

16. t. m. so se predstavniki odbora zglasili pri polkovniku Gardnerju ter ga vprašali za dovoljenja za vse prireditve, kakor so določene na sporedu. Polkovnik je odgovoril, da on osebno ne more dati dovoljenja za vse prireditve ter da ne more odločati o bakladi, budnici in prvomajski povorki. Dejal je, da bo na višjem mestu podprl zahtevo po vseh teh prireditvah in da verjetno tudi ne bo nobenih zaprek. Odgovoril pa bo na prošnjo v ponedeljek 21. t. m., ker sam ni pristojen za to.

Predstavniki so mu pojasnili, da bi vsaka prepoved vznemirila delavske množice, saj je to njihov praznik. Polkovnik je odgovoril, da se s tem popolnoma strinja in ponovil, da bo čimbolj podprl njihovo prošnjo.

Zavlačevanje ZVU zelo preseneča vse demokratično tržaško ljudstvo. To ljudstvo si je svobodo samo priborilo, zato prav nič ne moleduje, temveč samo terja, kar mu gre. Časi, ko je bil 1. maj strašilo, so minuli, minuli sta dve leti od poraza fašizma, in čas bi že bil, da bi ne kratili na vsakem koraku osnovnih demokratičnih svoboščin, tembolj ko vedno besedičijo o njih. Ljudstvo se zaveda svoje pravice in nima nikakega dvoma, da bo lahko čim veličastneje proslavilo svoji praznik.

Zborovanje Slovenske prosvetne zveze

SPZ v Trstu sklicuje danes 19. t. m. ob 19. uri predkonferenco pri Sv. Ivanu v dvorani prosvetnega društva «S. Škamperle». Jutri 20. t. m. sklicuje istotam ob 9. uri izredni občni zbor. Na predkonferenco in na občni zbor vabimo delegate prosvetnih društev in članstvo. Zborovanje je važno in je potrebno, da se ga udeležite polnoštevilno. K sv. Ivanu vozijo tramvaji št. 3, 9, 7.

DAROVI IN PRISPEVKI

V počastitev spomina pok. Svetke Caharijeve daruje Drago Čurk 200 lir za Dijaško Matico.

V počastitev spomina Fernetič Sergija daruje I. razred iz Katinare 250 lir za vojne sirote.

Vesela družba iz Saleža daruje 450 lir za Dijaško Matico.

Ob dveletnici smrti Albine in Rugera Has daruje F.Ž. 300 lir za socialno skrbstvo.

Ali ni francoska črta že dovolj krivična?

S potvorjenim prevodom angleškega besedila pogodbe nas hočejo še bolj oškodovati

Prejšnje tedne se je mudila na terenu okrog Gorice mešana italijansko-jugoslovanska komisija, ki naj začrta začasno mejo med našima sosednima državama.

Francoska črta, ki že sama na sebi baš na Goriškem loči deželo od njenega glavnega mesta, prepuščajoč na ta način nam deželo, Italiji pa glavno mesto z vsemi upravnimi poslopji, bolnicami, lekarnami, itd., pomeni za naše ljudstvo hud udarec. A da ta črta še ne bo zadoščala našim nasprotnikom, da jim udarec proti našim življenjskim gospodarskim, socialnim, kulturnim in zdravstvenim interesom se ne bo dovolj, tega nihče ni pričakoval. Gredo še dalje! Odrezati hočejo deželo prav od vsakega drobca glavnega mesta, tako da naj naše ljudstvo izgubi celo poslednjo bolnico (Pri Rdeči hiši).

Pri tej mahinaciji se poslužujejo italijanskega prevoda mirovne pogodbe, ki v tej točki pomeni očiten falsifikat izvirnega angleškega besedila. Poglejmo, kaj pravi mirovna pogodba glede meje okrog Gorice! Uradno besedilo, ki ga je izdala ZVU v Trstu, navaja:

«From Monte Sabotino the line extends southward, crosses the Isonzo (Soča) river at the town Salcano, which it leaves in Yougoslavia, *and runs immediately to the west of the railway line from Canale d'Isonzo to Montespino to a point about 750 meters south of the Gorizia-Aisovizza road*».

To angleško besedilo pravi, da poteka meja s Sabotina proti jugu, da prekorači Sočo pri mestu Solkanu, ki ga prepušča Jugoslaviji, in da teče nato neposredno zapadno od železniške proge Kanal ob Soči-Dornberg do točke, oddaljene kakih 750 metrov južno od ceste med Gorico in Ajšovico.

Italijanski prevod pa potvarja to besedilo, kakor sledi:

«Da Monte Sabotino, la linea dirigendosi verso sud, traversa l'Isonzo (Soča) all'altezza della città di Salcano, che lascia in territorio jugoslavo; *costeggia allora immediatamente ad ovest la linea ferroviaria da Canale d'Isonzo a Montespino fino ad un punto situato circa 750 metri a sud della strada da Gorizia ad Aisovizza*».

Prva potvorba je tam, kjer italijansko besedilo pravi, da prekorači meja Sočo *«all'altezza della città di Salcano»*. Tega v izvirnem besedilu ni! Ta izprememba besedila ima daljnosežne posledice za potek tamkajšnje meje.

A še važnejša je potvorba, ki sledi, ko namreč italijanski prevod tolmači angleško besedilo «and runs immediately to the west of the railway line from Canale d'Isonzo to Montespino to a point about 750 meters south of the Gorizia-Aisovizza road', z besedami *«costeggia allora immediatamente ad ovest la linea ferroviaria da Canale d'Isonzo a Montespino fino ad un punto situato circa 750 metri a sud della strada da Gorizia ad Aisovizza»*.

Kakšna razlika med angleškim besedilom in italijanskim prevodom, kolikšna potvorba njegovega besedila! *V angleškem tekstu vobče ni besedice «costeggia»*, nego pravi «runs», državna meja «teče» zapadno od železniške proge, mišljeno je od zadnje solkanske točke. Treba je «zapadno od železniške proge, to je na prostoru ali čez zapadni prostor, tostran proge potegniti črto do nove točke, ki leži 750 metrov južno od ceste Gorica-Ajšovica, južno od znanega železniškega podvoza. Angleško besedilo mirovne pogodbe, ki je edino merodajno, govori torej jasno: čez zapadni prostor (od železniške proge) je treba iz Solkana oziroma od pri Solkanu določene točke potegniti črto do točke 750, ne govori pa o «costeggiare», kakor hoče tu italijansko besedilo zadevo prikazati.

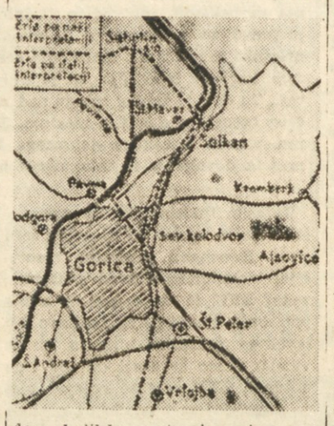

Obžalovati je treba, da si dovoljuje ZVU objavljati kot uradno besedilo tak napačen prevod.

Kako daljnosežne so tu, na tej točki posledice potvorjenega besedila in temu odgovarjajočega poteka bodoče državne meje, na tem mestu in pri tej priliki ne kaže podrobno razlagati. Zadošča naj samo omeniti, da ostane v tem primeru Solkan brez vsake cestne zveze s Sempetrom, da vzamemo deželi edino preostalo bolnico, ki ji po pogodbi gre, da bi bilo treba v tem primeru reševati prav obupne prometne, gospodarske in zdravstvene probleme celokupne goriške dežele.

Dr. B.

Popravite storjene krivice!

Bazovsko ljudstvo brani svojo šolo

Pretekli torek so imeli Bazovci uraden obisk. Kmalu po 15. uri se je pripeljal v vas oficir za civilne zadeve pri ZVU v Trstu, v spremstvu nekaterih gospodov, med katerimi so bili tudi didaktični ravnatelj g. Sinigoj, upravnik šole tov. Skrinjar, nezaželjeni učitelj Turel in učiteljica Kozman Miranda.

Zavezniški oficir je po želji ljudstva pristal, da se bodo razgovarjali v slovenščini in je določil svojega tolmača. Izjavil je, da ga je ZVU poslala zato, ker mora urediti razmere v tej šoli. Ukazal je, da morajo iz šolskih učilnic odstraniti Titovo sliko in našo zastavo. Bazovsko ljudstvo, predvsem starši šolobveznih otrok, so se zbrali v velikem številu na razgovor in so energično protestirali proti temu predlogu. Oficir je na to zagrozil, da bodo morali zapreti šolo in ne bo več pouka.

Nemalo je oficir osupnil, ko so mu ljudje povedali v obraz, da v bistvu postopa ZVU po istih metodah kakor nekdaj Nemci. Protestiral je proti taki definiciji in izjavil, da on sovraži Nemce toliko, kolikor ljubi bazovsko ljudstvo Tita.

Zelo se je čudil, ko je videl, kako je bilo ljudstvo disciplinirano in kako se je lahko mirno razgovarjal z njimi. Nekateri so mu svetovali, naj ne hodi v Bazovico, češ da je nevarno, da so tam divji ljudje in ne vem kaj še vse. Verjetno, da g. Simoni prav zaradi takih «nasvetov» ni hotel priti sam in poslal rajši namestnika. Oficir se je tako sam prepričal, kako neosnovane in zmišljene so govorice, ki jih širijo o našem ljudstvu zlonamerni politični hujskači in je obljubil, da bo še prišel v Bazovico in če bo potrebno tudi sam, ker je videl, da se z ljudstvom lahko mirno in dobro razgovarja, kdor pride k njemu s poštenimi nameni.

Zanimivo je, da je g. Turel, ki se je iz «previdnosti» vedno držal pri vratih, ko je pogovor zavzel bolj prijazen ton, kar nenadoma izginil, čeprav je prej vedno trdil, da bi se rad pomenil s starši in je bil on v tej zadevi najbolj prizadet.

Ljudstvo je ponovno zahtevalo, da ostane v učilnici Titova slika in zastavice, ter da odstranijo Turela iz njihove šole. Izjavili so, da si želijo takega učitelja, ki bo res pravi vzgojitelj.

Po dveurnem razgovoru se je ljudstvo mirno razšlo. Zavezniški častnik je obljubil, da bo poročal o pogovoru in o željah ljudstva na merodajnem mestu. Upamo, da častnikove obljube niso bile samo formalne in da bodo res vpoštevali voljo ljudstva. Le tako bodo vsaj deloma popravili tiste krivice, ki so jih našemu ljudstvu prizadejali, ko niso hoteli z njim sodelovati, ampak so rajši poslušali tiste, ki so imeli ves interes v tem, da bi junaško ljudstvo čimbolj očrnili.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE

V nedeljo dne 20. aprila ob 15. uri bo V LIPICI PRI BAZOVICI v dvorani bivše konjušnice predstava:

«MATIČEK SE ŽENI»

Predprodaja vstopnic 2 uri pred predstavo pri blagajni.

Poziv mladincev na tekmovanje

Mladinci in mladinke, pionirji in pionirke iz Ricmanj-Loga napovedujejo tekmovanje vsem vasem in organizacijam na czemlju STO-ja, v prostih vajah, glede na število telovadcev in telovadk ter ozirajoč se pri tem na število vpisanih mladincev, mladink in na število prebivalstva v posameznih vaseh. V poštev pride tudi način, kako se bodo vaje izvajale.

1. maj - manifestacija delovnega ljudstva

za demokracijo, mir bratsko sožitje med Jugoslavijo in Italijo

Na šolskem dvorišču v Pradah se mladina vadi za 1. maj

Še deset dni nas loči od 1. maja. V teh dneh bo treba še povečati napore, da bo velika manifestacija vsega delovnega ljudstva, čimbolj uspela. Pokazati moramo našim sovražnikom in vsem tistim, ki spletkarijo z našo svobodo, da smo združeni v mogočnem demokratičnem bloku.

Povsod se pripravljajo! V mestu, predmestjih in vaseh se vrše stalno masovni sestanki, kjer razpravljajo o pripravah za 1. maj. Vasi tekmujejo, katera bo imela več telovadcev, boljši pevski zbor itd.

Dosedaj so se v Koperskem okraju najbolje izkazale sledeče vasi: Bertoki, Puče, Gažon, Kotare in Portorož. S tem pa še ni rečeno, da bodo ostale na prvem mestu. Zvedeli smo, da se mnoge vasi trudijo, da bi jih dohitele.

Reakcija je sicer hotela oplašiti mladino. Začela je groziti s fašisti, ki bodo napadali v Trstu. To je samo le podžigalo mladino. «Borimo se proti ostankom fašizma!» so dejali «In prav zato bomo odšli v Trst, da jim bomo pokazali, na čigavi strani je sila. «Mladina se zavedaja, da je 1. maj borbeni praznik in govori iz reakcije samo strah pred ljudskimi množicami.

Odgovor mladine na vse to je bil, da so pristopili še tisti, ki so stali ob strani. Na sektorju Debeljaka telovadi 40 pionirjev, 101 pionirka, 52 mladincev in 82 mladink. Dosedaj še veljajo te številke, jutri pa ne vemo, če bodo še, kajti vsak dan prihajajo novi telovadci.

Priprava telovadcev in telovadk za prvomajski nastop.

Tekme posameznih okrajev

Jutri 20. t. m. bodo v sledečih krajih tekme telovadcev in telovadk v skupinskih prostih vajah kot predpriprava za 1. majski nastop:

Trst, tekme med I, II, III in IV rajonom: ob 14.30 mladinci, ob 16.00 pionirji.

Nabrežina (sportno igrišče): ob 9. uri: mladinci; ob 10. uri: pionirji.

Boljunec (sportno igrišče): ob 9. uri: mladinci; ob 10. uri: pionirji.

Opčine (sportno igrišče): ob 9. uri: mladinci; ob 10. uri: pionirji.

Hrvatini (sportno igrišče): ob 15.30 mladinci; ob 17 pionirji.

Ob 9. uri (ura v coni B) v Izoli, Piranu, Bujah, Novem gradu, Umagu, Kopru, Dekanih, Marezigah in v Smarjah.

Prepričani smo, da bodo telovadci in telovadke s polnoštevilno udeležbo dokazali, da razumejo pomen 1. majskega praznika dela, miru in bratstva.

Radijski spored

TRST II.

V soboto, 19. aprila

11.30. Orkestralna glasba. 12. Ljudje in nazori - Lord Samuel. Kaj je z našim svetom? 12.15. Pritizanske pesmi. 13.00. Združeni rodi. 13.15. Ritmična glasba (Ignac Vidma). 13.45. Griegove skladbe. 14.00. Zdravniška oddaja. Zelodčni čiri. 17.00. Simfonični koncert. 18.00. Tedenske prireditve. 18.15. Solistična glasba. 18.45. Kulturne aktualnosti. 19.00. Ljudska glasbena ura: Pregled glasbenih oblik. 19.30. Pevski koncert sopranistke Karle Slehan, pri klavirju sprremlja Mitja Žebrč. 20.00. Pravljice. 20.15. Lahka glasba. 20.30. Politični komentar. 21.00. Glasba po željah. 21.30. Iz «Pavlihove dvorane». 22.00. Glasba za konec tedna. 23.35. Polnočna glasba.

KINOPREDSTAVE

ROSSETTI. 15.00: «Cezar in Kleopatra», Vivien Leigh in C. Rains.

SUPERCINEMA. 15.30: «Moč razbojnik in knežna». Barvni film W. Mayo in Bob Hope.

FENICE. 15.30: «Gilda», Rita Hayworth.

FILODRAMMATICO. 16.00 (Obrnjena ob 15.30): «Genij v družini», Mirna Loy.

CINE DEL MARE. 15.30: «Bog naroda». Sovjetski film.

ITALIA. 15.00: «Ujetniki preteklosti», Greer Garson in R. Colman.

CENTRALE. 15.00: «Pečar v mnu».

IMPERO. 16.00: «Poletna nevihta», Linda Darnell. — V dnevnih: «Skrivnosti v Dongu» in «Zdravljenje raka» prof. Guarnieri.

KINO «PROSVETNI DOM» V NABREŽINI v soboto, nedeljo in ponedeljek ob 20.30 uri: «Bitka sedmih grehov».

Odg. urednik DUSAN HRESCAK
Tisk Stabilimento Tip. Triestino

VESTI S PODEŽELJA

ŠT. PETER NA KRASU

Predvolivni sestanek. V petek 10. t. m. si je mladina naše vasi na predolivnem sestanku izvolila kandidacijski odbor. Ob priliki volitev so napovedali tekmovanje vsem vasem območja Št. Peter, da bodo volitve zaključili v pol uri. In slavnostno proslavili ta dan. Dosedanji predsednik mestnega odbora mladine je podal referat o pripravah za III. kongres LMS in o sklepih VI. plenarnega sestanka GO. Vsa mladina navdušeno pričakuje obletnico ustanovitve OF. Nadvse pa pričakuje praznik dela 1. maj, ki ga hoče veličastno proslaviti.

DEKANI

Kam z našo mladino? Preveč dežja je bilo letos. Zemlja je mokra, da se lepi; skoraj nemogoče je delati na njivah. Mladina se v takih dneh zabije v kak kotiček in s kartami zapravlja dragoceni čas. Ko posije sonce in osuši vsaj za silo zemljo, takrat zapoje motika in mladina dela na vso moč. To še ni dovolj; posebno za današnjo mladino, ki se ji odpira široko polje udejstvovanja. Poglejmo v bodočnost in se vprašajmo: Ali bo ta košček zemlje lahko dal kruha vsem našim otrokom? Naša mladina bi morala spoznati vrednost samostojnega dela, naučiti se ceniti znanje in se izučiti kakšnega poklica. V FLRJ je dana vsakemu mlademu človeku možnost, da se razvija in tako čimbolj koristi skupnosti. Staršem je odvzeta velika skrb, kako preskrbeti svoje otroke za življenje. Tudi v coni A bi bilo potrebno, da bi imela mladina take možnosti učenja. Težke socialne razmere v dobi fašizma so našo mladino odvajale od samostojnih poklicev. Danes fašizma ni več. Če hočemo, da bodo izginile tudi njegove posledice, se mora mladina krepko prijeti dela in se česa naučiti. Kajti zrno znanja je močnejše od svinčnika.

Skočir Solza

Gostovanje Vrdelcev v Križu pri Tomaju

Pred nekaj dnevi so pionirji in pevski zbor društva «Haas» iz Vrdele organizirali lepo kulturno prireditev v Križu pri Tomaju. Sicer manjka zboru še prave povezanosti in tudi pionirji se po navadi še boljše odrežejo, vendar jih je številna publika nagradila s ploskanjem.

K uspehu so pripomogli požrtvovalni tovariši in tovarišice, ki so pripravili izlet in tudi odborniki domačega društva v Križu, ki so šli gostom na roko. Izleta se je udeležilo tudi okrog 100 starejših Tržačanov, ki so odnesli najlepše vtise.

Zborovanje Slovenske Prosvetne Zveze v Trstu

Danes ob 19. bo predkonferenca SPZ v Trstu s sledečim dnevnim redom: 1.) Razid Slovenske prosvetne zveze. 2.) Sprejem pravil nove prosvetne organizacije. 3.) Razno.

Občni zbor, ki bo jutri ob 9. pri Sv. Ivanu, bo imel naslednji dnevni red: 1.) Volitev zapisnikarjev in članov verifikacijskega odbora. 2.) Poročilo o delovanju SPZ; blagajniško poročilo, tajniško poročilo in poročilo nadzornega odbora. 3.) Razrešnica. 4.) Razid.

Na programu drugega dela zborovanja je sledeči dnevni red: 1.) Volitev vodje zborovanja. 2.) Volitev dveh zapisnikarjev in dveh overovateljev zapisnika ter treh overovateljev pooblastil. 3.) Ustanovitev in sprejem pravil Slovensko-hrvatske prosvetne zveze. 4.) Volitve vodstvenih organov. 5.) Razno.

Preskrba

Odrezke za tesenine naj dvignejo vodje prehrane v podeželskih občinah danes pri Sepralu.

Planinski izlet v Brda

V nedeljo 18. t. m. priredi planinsko društvo iz Trsta izlet v Brda. Odhod iz Trsta z vlakom ob 7.10 uri do Moše. Nato peš skozi Kozano, Smartno in Kojsko na Vrhovlje ter preko Steverjana v Gorico. Brda vabijo s svojimi cvetočimi češnjami in hruškami in z breskvami, ki bodo kmalu zorele.

SPOROČILA IN OBJAVE

Opozorilo epuracijske komisije

Železničar Caenaro Ivan, sin Ivana je predložil epuracijski komisiji prošnjo za ponoven sprejem v službo. Kdor koli ima ugovore proti takemu sprejemu, naj jih navede pismeno in s podpisom, ter naj jih pošlje komisiji v ul. Coroneo 16 v 7 dneh po tej objavi.

Plezalni tečaj v Glinščici

Planinsko društvo v Trstu priredi v maju in juliju alpinistični tečaj s plezanjem v Glimščici (Rosandra pri Boljuncu). Tečaj se bo vršil ob nedeljah, s teoretičnim poukom in praktičnim vežbanjem v skalah.

Vabimo vso dorastajočo in zrelo mladino obeh spolov iz vseh socialnih slojev k udeležbi. Vpisovanje v knjigarni Stoka v ul. Milano. Vpisnina 200 lir, za dijake 100 lir.

«Kraljica palčkov» na Opčinah. Jutri bodo rojanski otroci uprizorili v prosvetnem domu na Opčinah Ribičičevo spevoigro «Kraljica palčkov». Glasba je delo prof. Grbca. Igra je nadaljevanje prvega dela pod imenom «V kraljestvu palčkov». Začetek točno ob 18.

Enotni sindikati

Zavarovalnice. Danes 19. t. m. ob 16. izredno zborovanje uslužbencev zavarovalnic v ul. Imbriani 5.

Zveza primorskih partizanov. — Jutri 20. t. m. ob 10.30 bo zborovanje na sedežu partizanov II. okraja. Razpravljali bodo o ukazu ZVU št. 324.

Prevozništvo. Glavni odbor, vsi tovarniški odbori, vsi zaupniki in nadzorne komisije prevozniških podjetij bodo imeli izredno zborovanje v ponedeljek 21. t. m. ob 19. v ul. Imbriani 5.

Kmetijski sindikat. Vsi kmetje, najemniki in poljedelski delavci naj se udeležijo sestanka, ki se bo vršil jutri 20. t. m. ob 10. v krožku «Slavko Škamperle» pri Sv. Ivanu. Ker se bo razpravljalo o važnih zadevah, naj nobeden ne izostane. Pridejo naj tudi delavci in delavke, ki delajo pri pogozdovalnih delih.

Kulturna prireditev na Kolonkovcu. Jutri 20. t. m. ob 17. uri priredijo ASIZZ in mladinke kulturni miting pri gostilni «ex Soci». Na programu so recitacije in pevske točke. Sodeluje orkester. Po predstavi prosta zabava s plesom.

Izlet na Kanin priredi sportni klub Sv. Ivan jutri 20. t. m. Zbirališče ob 4.30 pri Rossettijevem spomeniku. Vpisovanja pri društvu «S. Škamperle. Cena 440 lir.

Predavanje v «Kraljiču» bo v ponedeljek 21. t. m. ob 20.30 uri. Predaval bo tov. Miro Kenda o «1. Maju». Vstop prost.

Jutri 20. t. m. ob 14. bo pogreb padlega borca

STANKA KJURMANA

iz Skofij v Dekane.

Umor dveh voznikov pri Bazovici

Pred dnevi je nek neznanec povabil voznika Rudolfa Zadnika in Avgusta Buttijo iz Trsta, naj bi šla vozit les v Bazovico. Ko sta voznika s svojimi konji in vozovi prišla v vas, jima je bilo rečeno, da morata iti po les v bližnji gozd. Res sta se napotila tja, odkoder pa se nista več vrnila.

V zvezi s tem čisto kriminalnim dogodkom so nekateri neodgovorni elementi brž začeli govoriti o nekakem «političnem ozadju» vse zadeve ter so jo skušali izrabiti tudi proti ugledu domačega ljudskega odbora. Dejstvo je, da je pred časom prišel s svojimi konji v Bazovico Sosič Anton iz Slop pri Hrpeljah, da bi tukaj vozil. Prodal je svoje konje in s pomočjo neznancev izvabil oba voznika v Bazovico, kjer sta izginila. Sosič in njegovi pajdaši so potem ponujali v nakup konje izginulih trgovcu Viktorju Cancianiju, ki pa je brž spoznal, da so konji Zadnikovi. Prodajalci so nato jadrno pobegnili.

Policija je v zvezi s tem dogodkom aretirala tri Bazovce in sicer: Milana Lebana, Antona Ražma in Ferdinanda Križmančiča. Včeraj okrog poldne je policija našla enega od pogrešanih voznikov mrtvega in z razbito glavo v gozdu «Basoni».

Avtomobile so ukradli

Facchini Bruno iz Fare ob Soči je javil na policiji, da so mu predsinočnjim okrog 23. ure neznanci ukradli njegov avtomobil Fiat 1500, ki ga je za trenutek pustil pred hišo št. 16 v ul. San Lazzaro. Ukradeni voz je bil vreden milijon lir.

Tudi Tržaški tovarni testenin so ukradli ponoči iz garaže v ul. Murat njen avto 1500 z dvemi rezervnimi kolesi in vsemi dokumenti

Tatovi imajo radi kolesa

Pred hotelom Milano v ul. Geppa so tatovi ukradli z nekega avtomobila, ki je last ZVU, dve rezervni kolesi. Tudi Fondi Egidiju v ul. Terza Armata 26, so odnesli z njegovega kamiona tri kompletna kolesa in žensko kolo. Fonda ima 160 tisoč lir škode.

Zakaj nočejo sprejeti delavskih zastopnikov

Osrednji odbor za sindikalni sporazum je moral že večkrat ugotoviti, da g. polkovnik Bowman nikdar smatral za potrebno, da bi pristal na zahtevo delavskih zastopnikov in jih sprejel na razgovor. Vsakikrat so zastopnike delavcev pošiljali od Poncija do Pilata. Sindikalna organizacija se ponavad obrača na vrhovno upravo ozemlja šele, kadar po drugih poteh ni mogoči doseči rešitve kakšnega vprašanja. Zato se nam zdi zelo čudno, da zastopnik tiste demokratske dežele, kjer katerikoli državljan lahko govori celo z državnim predsednikom, noče sprejeti pravnih zastopnikov deset tisočev tržaških državljanov. Zato se OOSS ponovno obrača na g. polkovnika in prosi za razgovor glede splošnih ukazov št. 64 in 235.

Kamion povozil kočijo in kočijaža

Na trgu Barriera vecchia je angleški kamion povozil kočijaža Josipa Calligarisa s konjem in kočijo vred. Kočijaž je dobil poškodbe na rokah in nogah ter se bo moral zdraviti okrog 10 dni v bolnici. Tudi konj je bil ranjen, dočim je kočija precej poškodovana.

MALI OGLASI

DIPLOMIRANA BABICA se priporoča. Sprejema tudi na dom. Trst, ulica Crispi 50.

S potrtim srcem in neizmerno žalostjo naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je zavedno zapustil zaradi posledic internacije v Nemčiji naš ljubljeni mož, oče, stari oče in tast

Mihael Čelihar

Pogreb nepozabnega pokojnika bo danes ob 9. iz mrtvašnice v ulici Pietà na pokopališče k Sv. Ani.

Trst, Neapelj, St. Peter na Krasu 18. aprila 1947.

Žalujoča žena, otroci in ostalo sorodstvo.

Dramski odsek Prosvetnega društva v Nabrežini ponovi v NEDELJO 20. t. m. v kinodvorani v NABREŽINI dramo v štirih dejanjih ENGELBERTA GANGLA:

SIN

Začetek točno ob 16.30. Predprodaja vstopnic v nedeljo od 10. do 12.

K obilni udeležbi vabi odbor.

Mladina iz Utovelj in Grahovega brda priredi v NEDELJO 20. t. m. ob 15. v UTOVLJAH

VESELICO IN ŠE NEKAJ... SMEHA ZA DVA MEHA

Sledi VELIKI JAVNI PLES NA PROSTEM

Prigrizek in najboljši domači teran preskrbljen.

Če bo slabo vreme, bo prireditev naslednjo nedeljo.

Velika likvidacija modelov po ZNIŽANIH cenah

KRZNARSTVO ZILIOTTO

TRST, UL. TRENTO 11 TELEFON 29374

Mladina iz Rihemberka in Preserij priredi v NEDELJO 20. aprila ob 15. v RIHEMBERKU

VELIK JAVEN PLES

Vabljeni vsi!

Če bo slabo vreme, se bo ples [illegible]

Prosvetno društvo «SEZANA» priredi v NEDELJO 20. t. m. ob 17. v KINODVORANI mladinsko igro

JURČEK

Vabljeni vsi!

FIZKULTURA

Pomladanski cross v postojnskem okraju

V nedeljo 13. t. m. je bil po vsem postojnskem okraju izveden pomladanski tek čez drn in strn, ki se ga je udeležilo nad 400 tekmovalcev. Tekli so v Postojni, Belskem, Senožečah, St. Petru in Prestranku. Največja udeležba je bila v Postojni s 97 tekmovalci in tekmovalkami. Tekmam je prisostvovalo lepo število gledalcev. Poleg članov F. D. Postojna so tekmovali tudi vojaki JA, kar je dalo celotni prireditvi še poseben poudarek.

Rezultati: mladinke na 800 m: 1. Lenček Iva v času 4.10; 2. Slejko Štefi v času 4.11; 3. Makarovič Vlasta v času 4.12. Mladinci na 1500 m: 1. Birsa Ivan v času 5.40; 2. Filipčič Milan v 5.48; 3. Stegu Janko v 5.56. Clanice na 1000 m: 1. Lovrenčič Meta v 5.15; 2. Bizjak Marija v 5.16; 3. Klemen Tončka v 5.17. Člani na 2500 m: 1. Kranjc Emil v 7.16; 2. Herkov Milan v 7.30; 3. Bakarič Suljeman v 7.42; 4. Strukelj Jože. 5. Djukič.

Jutrišnji nogometni spored

Pokrajinsko prvenstvo: v Trstu na igrišču Ponziane ob 10. uri Gaslini - Postojna; *v Ronkih* ob 10.30 Ronki-Torpedo; *v Raši* ob 15. uri Raša-Gradiška; *v Piranu* ob 15. uri Piran-Montebello; *v Izoli* ob 15. uri Izola-Milje; *v Pulju* ob 15. uri Pulj-Koper; *v Tržiču* ob 15.30 Tržič-Škedenj; *v Gorici* ob 15.30 Gorica-Krmin (v predtekmi bosta igrali enajstorici Ajdovščine in Partizana iz Bilj).

Okrožno prvenstvo: na igrišču CRDA ob 8. uri Rauber-Ponziana II; ob 9.45 Sv. Marko-Nabrežina; ob 11.30 Tovarna strojev II.-Col; ob 15.30 Pisoni-Primorje P. Igrišče Ponziane ob 8. uri Costalunga-Dreher I.

Juniorsko prvenstvo: igrišče CRDA ob 13. uri Sv. Vid-DSZ, ob 14.30 Magdalena-Sv. Ivan; ob 17.30 Costalunga-Sv. Sobota. Igrišče Ponziane ob 11.45 Škedenj-Arzenal. Igrišče na Opčinah ob 15. uri Opčine-Ponziana.

Objave ZDTV

Tajništvo ZDTV sporoča, da je sprejelo vabilo Koordinacijskega odbora za proslavo 1. maja in da se bo ZDTV udeležila vseh sportnih in drugih manifestacij 1. maja.

Ljudski sportni teden prvomajskih prireditev ZDTV. Zadnji roki prijav za vpis k udeležbi prireditev ljudskega sportnega tedna so:

nočna štafeta, ki bo 26. t. m., do 23. t. m. v prostorih ZDTV;

kolesarska dirka za pokal «Mladine», ki bo 27. t. m., do 22. t. m v prostorih ZDTV;

*tekme v drsanju na kolešči*h, ki bodo 29. t. m., do 26. t. m. v prostorih ZDTV in Delavske sportne zveze;

šah za pokal «Teden 1. maja», do 26. t. m. v prostorih ZDTV;

balincanje za pokal «1. maja» (od 29. 4. do 3. 5.), do 23. t. m. pri ZDTV in kulturnem krožku Tomažič;

kolesarska dirka za «Delavsko trofejo», ki bo 4. 5., do 26. t. m. v prostorih ZDTV:

hoja «Okrog Trsta», ki bo 4. 5., do 29. t. m. v prostorih ZDTV.

Kolesarski odsek. Danes ob 15.30 bodo sledeči dirkači odpotovali izpred kavarne Fabris na Reko: Glerean Ernest, Tuk Fabio, Tomažič Josip st., Tomažič Josip, Kuret Karel, Tremul Ivan, Kete Branko, Udovič Stojan, Kravos Franc, Ponton Breno, Valle Achis, Stefilongo Silvo, Stefilongo Bruno st., Stefilongo Bruno, Danieli Josip, Sosič Rudolf, Cesen Lojze, Kobec Johan in Frfolja Pavel.

Nogometni odsek. V sredo 23. t. m. ob 18. uri bo na igrišču CRDA trening sledečih igralcev za sestavo okrožnega nogometnega moštva: Pirjevec, Ukmar I., Ukmar II., Pieri, Timeus (Primorje P.) Sattori, Pertot, Svoteničč, Martelanc, Neri (Rolanese), Tenčič (Tovarna strojev II.), Kert, Comisso, Vechiet, Lanzoni (Čebulec), Dobrila (Nabrežina), Trampuš (Costalunga), Zonta, Blason (Kraljič). Igralci naj prinesejo opremo s seboj.

V torek ob 18. uri bo na igrišču CRDA trening sledečih igralcev za sestavo juniorskega nogometnega moštva: Albertini, Marzi, Cosma, Paolini, Cartellino, Bagantini (Sv. Ivan), Poso, Porporati, Paoletti, Zarli, Devot (Ponziana), Picini, Rauber (Skedenj), Bearsi (Sv. Sobota), Ukmar, Florijan, Puntar Drago (Primorje P); Cetti Sergio (DSZ), Mislej Sergij (Rolanese), Parovel (Arsenal). Igralci naj prinesejo opremo s seboj.

ALEKSANDER BECK: 91

VOLOKOLAMSKA CESTA

In naenkrat — prenehanje, tišina. Živci so se zopet napeli. Nato zlovešče raztreskavanje v zraku ter oster, prodiren žvižg, pri katerem se je ježila koža. In znova eksplozija in znova žvižg, ki je trgal ušesa. Tako se razletuje šrapnel. Pritisnil sem se ob drevo ter znova občutil zoprno grozničavost.

To je pomenilo, da so Nemci po kratkem presledku menjali kombinacijo ognja — kombinacijo eksplozij, zvokov in vidnih efektov. Zdaj so streljali s šrapneli in z rušečimi granatami, ki so se razletavale v zraku tik nad zemljo s strahovitim treskom, s plamenom. Za borca, ki je zavarovan v strelskem zaklonišču, so take granate toliko kot brez nevarnosti — brez nevarnosti za telo, toda Nemci so stremeli za tem, da nam ubijejo duha, z artilerijo so tolkli našo duševno silo. V tistih trenutkih sem, tiščeč se drevesa, to razgonetil, učil sem se od sovražnika.

Nato so se zopet začele po polju razletavati granate fugasnega delovanja, ki so dvigale v zrak črne stolpe zemlje in gost, ogljuju podoben prah od eksplozij.

Težka eksplozija je vrgla ven dolga bruna, ki so bila dotlej skrita pod krpo zemlje. V tem trenutku je vsekakor deloval nemški pilot za usmerjanje artilerijskega ognja, ki je brnel nad nami.

Toda tudi jaz sem se škodoželjno smehljal. Naša bojna zvijača je imela uspeh. Nasprotnik je razbijal lažne objekte na položaju.

Lažna zaklonišča so se v obliki gob raztezala v dokaj opazni črti vzdolž reke, pokrita z nasuto zemljo, zagrnjena z drobnim snegom, po katerem smo nalašč izgazili stezice.

Toda prava, v katerih so se pritajili borci, so bila, kot vam je znano, izkopana bliže ob reki, na obronkih obale, in so bila pokrita s tremi do štirimi plastmi debelih brun v višini obale.

Nemci niso streljali samo na cilje, marveč na ves prostor ter so tolkli tudi obalo. Toda če naj bi prišlo do uničenja, bi bilo treba zadeti ne v težke gornje sloje, marveč v prednji del naših zaklonišč, v sorazmerno šibki čelni sloj. Naša obramba je bila, kot znano, zaradi stiske tako razredčena, da je imel bataljon samo slučajne, posamične izgube.

3.

Okrog četrte ure popoldne je nasprotnik naglo okrepil ogenj na sektorju druge čete, v rajonu vasi Novljanskoje, kjer se je nahajala pot Sereda-Volokolamsk.

Hitro sem to ocenil po posluhu in po grmenju ter pozval po telefonu komandirja druge čete Sevrjukova.

— Ni ga tu...

Spoznal sem glas enega izmed telefonistov — malega Tatara Muratova.

— Kje je?

— Odšel je na opazovalnico..,

— In zakaj nisi ti z nj